

8. Motivation and engagement. The competitive and creative nature of hackathons is highly motivating. This intrinsic motivation makes language learning feel like a necessary tool to win and succeed [2, c. 71].

To conclude, hackathons can significantly diversify ESP learning for future information protection specialists and facilitate the development of professional communicative skills as well as other soft and hard skills. This confirms that the immersive, task-based nature of hackathons provides a powerful environment for developing specific technical English skills.

Список використаних джерел

1. Швирка В. Освітній хакатон як технологія формування soft skills у здобувачів вищої освіти. Grail of Science. 2023. С. 373-376. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.09.06.2023.59>.
2. Петрушова Н. В., Люлька В. М., Щербак В. В. Вивчення англійської мови у закладах вищої освіти під час воєнного стану: освітній хакатон. Імідж сучасного педагога. 2023. № 3 (210). С. 69-75. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-3\(210\)-69-75](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-3(210)-69-75).
3. Колонюк С. М. Метод хакатонів у навчанні мови. Молодий вчений. 2023. № 1.1 (113.1). С. 31-35. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-113.1-8>.

Кахерський Ю. В.,
доктор філософії, доцент
кафедри мовної підготовки
та міжкультурних комунікацій,
Заклад вищої освіти "Університет
трансформації майбутнього", м. Чернігів

УДК 378.016:94(477):[070:004
DOI: <https://doi.org/10.64076/ihrc250925.03>

ВІЗУАЛЬНІ МЕДІА ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ "ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОСТІ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ"

Науковці підкреслюють, що сучасна вища освіта має на меті не лише забезпечити здобуття професійних компетенцій, необхідних для майбутньої кар'єри, але й сформувати інтелектуальну еліту суспільства, акцентуючи увагу на розвитку особистісних якостей людини [2].

У цьому контексті особливо актуальною є проблема формування історичної пам'яті студентів неісторичних спеціальностей у процесі вивчення гуманітарних дисциплін.

Історична пам'ять виступає фундаментальним соціокультурним чинником формування та збереження національної ідентичності, а також забезпечує міжпоколіннєву спадкоємність, сприяє консолідації спільноти та формуванню колективного уявлення про минуле, що визначає ціннісні орієнтири сучасного суспільства. Як підкреслює Н. Дічек, одним із ключових завдань історичної освіти є її здатність виступати ефективним засобом формування в молоді патріотичних почуттів та громадянської свідомості. Вивчення історії України відіграє суттєву роль у процесі соціалізації здобувачів освіти, сприяючи формуванню та зміцненню їх національно-культурної ідентичності [1].

Перед викладачами закладів вищої освіти постають завдання розробки ефективних методик викладання дисциплін, які сприятимуть не лише засвоєнню фактів, а й глибокому осмисленню історичних подій, формуванню критичного мислення та усвідомленню культурного спадку.

Одним із сучасних викликів підвищення ефективності освітнього процесу є еволюція інформаційного простору, що супроводжується утвердженням візуально орієнтованого покоління, яке характеризується образним мисленням і схильністю сприймати інформацію переважно через цифрові комунікаційні платформи.

В умовах цифрової трансформації освіти дедалі більшого значення набуває використання візуальних медіа як засобу активного впливу на формування історичної пам'яті здобувачів освіти. Відтак викладач історико-культурних дисциплін має не лише передавати знання, а й розвивати в здобувачів вищої освіти навички критичного сприйняття та аналізу візуального контенту.

Візуальні джерела як повноцінні ресурси історичної інформації надають широкі можливості для комплексного вивчення різних аспектів історичних явищ, оскільки вони є носіями історичних знань. Під час викладання курсу "Історія державності та культури України" візуальні ресурси доповнюють навчальний матеріал і сприяють глибшому емоційному та критичному осмисленню подій минулого, водночас вони допомагають більш глибоко та якісно засвоїти навчальну дисципліну.

Завдяки таким форматам, як історичні документальні фільми, цифрові реконструкції, інфографіка, віртуальні музеї та інтерактивні карти, здобувач освіти має змогу побачити візуальне втілення історичних подій, архітектурної спадщини, культурних артефактів та ін. Це дозволяє не лише краще запам'ятовувати інформацію, але й формує зв'язок між індивідуальним досвідом і колективною історичною пам'яттю.

Особливу науково-пізнавальну цінність мають візуальні матеріали, що репрезентують ключові періоди української історії, такі як боротьба за незалежність, визвольні

змагання та ін. Саме завдяки образам, архівним матеріалам і мистецьким інтерпретаціям здобувачі вищої освіти мають змогу глибше осмислити історичні події, виходячи за межі суто фактологічного рівня сприйняття.

Формати практичного використання мультимедійних засобів можуть варіюватися, серед них:

1. *Засоби візуалізації*, зокрема мультимедійні презентації, інтерактивні карти, динамічні хронологічні стрічки подій та інфографіки, сприяють більш ефективному засвоєнню навчального матеріалу.

2. *Відеоматеріали (відеофільми, кінофільми, відеосвідчення)* та *історичні реконструкції* сприяють емоційному зануренню у відповідну епоху, підвищують мотивацію до навчання.

3. *Цифрові архіви та онлайн-бібліотеки* забезпечують доступ до першоджерел (літописів, хронік, урядових актів), дозволяючи здобувачам освіти формувати критичне мислення через роботу з автентичними матеріалами.

4. *VR/AR-технології та віртуальні музеї* дають змогу здійснювати віртуальні подорожі історичними локаціями, що особливо цінно за умов дистанційного навчання. Наприклад, віртуальні тури Софійським собором, Києво-Печерською лаврою або експозиціями Національного музею Голодомору-геноциду надають можливість глибше зануритися в контекст епохи.

Історичні візуальні медіаматеріали знаходять широке застосування в освітньому процесі, зокрема для мотивації навчальної діяльності здобувачів освіти на початкових етапах занять; демонстрації різноманітних інтерпретацій, що відображають багатогранність оцінок історичних процесів, подій та явищ; активізації розумової діяльності та формування у студентів дослідницьких і творчих компетентностей. Окрім того, такі матеріали можуть інтегруватися як окремі складові структури заняття, виконувати функції підсумку чи узагальнення навчального матеріалу, а також слугувати елементом тематичного оцінювання.

Попри те, що мультимедійні засоби є потужним інструментом модернізації історичної освіти, їх використання потребує критичного осмислення та відповідального підходу з метою запобігання можливим маніпуляціям і фальсифікаціям історичних фактів, що може вплинути на об'єктивність освітнього процесу.

Медіаматеріали на історичну тематику можуть містити політичні упередження, псевдоісторичні наративи, бути створеними за допомогою штучного інтелекту, містити дезінформацію, маніпулятивні повідомлення, а також представляти односторонні або спотворені інтерпретації історичних подій.

Для формування у здобувачів освіти умінь відрізнати достовірні візуальні джерела від фальсифікованих, викладач закладу вищої освіти повинен

впроваджувати методи аналізу історичних фото- та відеоматеріалів. Крім того, важливим є критичне порівняння офіційних та альтернативних візуальних джерел як засобу розвитку аналітичних навичок здобувачів освіти.

Таким чином, візуальні медіа виступають не просто допоміжним засобом, а повноцінним педагогічним інструментом, який активізує пізнавальну діяльність студентів, зберігає культурну спадщину та формує національну ідентичність через осмислення історичного досвіду. Поєднання традиційного викладання з цифровими візуальними технологіями не лише підвищує якість засвоєння матеріалу, а й сприяє розвитку історичної свідомості та вихованню громадянської позиції.

Цифрова трансформація історичної освіти відкриває перспективи, які включають інтеграцію штучного інтелекту в аналітику історичних джерел, застосування гейміфікації в освітньому процесі, а також розвиток відкритих освітніх платформ та інших інноваційних практик.

Список використаних джерел

1. Дічек Н. П. Діалоги з минулим, або стратегія формування в молоді історичної пам'яті. *Національно-патріотичне виховання дітей та молоді в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України: стратегії і завдання*. Зб. тез методолог. семінару (м. Київ, 6 квітня 2023 р.). м. Київ. 2023. С. 134–138. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735211>.

2. Фінін Г. І., Руднік Д. Г., Хряпін Е. О. Історична пам'ять як складова змісту вищої історичної освіти. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка: Історичні науки*. 2023. № 2 (356), червень. С. 42–51.